

ОРГАНІЗАЦІЯ І ФУНКЦІОНУВАННЯ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

Викладач: к.т.н, доцент, Ткаченко Сергій Миколайович

Кафедра: фінансів, банківської справи та страхування, п'ятий корпус ЗНУ, аудиторія 114 (перший поверх)

E-mail: space7770@ukr.net

Телефон: +38 (097) 222-15-94

Інші засоби зв'язку: Moodle ZNU (форум курсу, приватні повідомлення), ZOOM, Viber, Skype, WhatsApp, Telegram

Освітня програма, рівень вищої освіти		Фінанси і кредит, бакалаврський					
Статус дисципліни		Вибіркова					
Кредити ECTS	3	Навчальний рік	2020-2021	Рік навчання –	четвертий	Тижні	10
Кількість годин	90	Кількість змістових модулів	4	Лекційні заняття – 20 годин			Практичні заняття – 10 годин
Вид контролю		Залік					
Посилання на курс у Moodle ZNU			https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15939				
Консультації:			Особисті – п'ятниця з 11:00 до 12:00 або за домовленістю чи електронною поштою				

ОПИС КУРСУ

Метою вивчення дисципліни «Організація і функціонування комерційного банку» є надання студентам знань і навичок щодо комплексного розуміння основних аспектів банківського бізнесу: від створення та організації банків до питань регулювання їх діяльності Національним банком України; формування системи знань у галузі організації та технології здійснення банками пасивних і активних операцій, надання банківських послуг, сприяти розвитку у студентів професійних якостей, навичок і фахового мислення. Навчальна дисципліна «Організація і функціонування комерційного банку» є необхідною складовою частиною вивчення циклу дисциплін професійної та практичної підготовки. Вона дає студентам змогу опанувати основні аспекти організації банківської справи, сформуванню системи знань щодо технологій здійснення банками пасивних і активних операцій, надання банківських послуг, а також розвинути в студентів професійні якості, навички та професійне мислення. Курс «Організація і функціонування комерційного банку» розрахований на студентів четвертого та п'ятого курсів економічного факультету, він складається з чотирьох розділів. Завдання навчальної дисципліни «Організація і функціонування комерційного банку»: довести до студентів зміст функцій банків, методів проведення банківських операцій та надання банківських послуг; навчити студентів, користуючись отриманими знаннями, самостійно вирішувати питання організації роботи з основних напрямів банківської діяльності, виконувати конкретні банківські операції, аналізувати стан кредитоспроможності позичальника, рівень фінансової стійкості банку та його надійності на ринку банківських послуг. Предмет дисципліни – організаційні засади діяльності банків, які пов'язані зі здійсненням банківських операцій, наданням послуг юридичним і фізичним особам – клієнтам банків, а також відносинами на міжбанківському ринку й взаємодією банків із регулятором.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

В разі успішного завершення курсу студент зможе:

- правильно організувати роботу за окремими напрямками банківської діяльності;
- працювати з фінансовими звітами банку;
- здійснювати аналіз та оцінювання діяльності банку;
- ухвалювати самостійні рішення у сфері організації основних напрямів банківської діяльності, вживати необхідних заходів у різних економічних ситуаціях;

- визначати розмір наявних банківських ресурсів та потребу в них;
- оцінювати кредитоспроможність позичальників банківської установи;
- організувати роботу з випуску та розміщення цінних паперів банку;
- давати оцінку та аналізувати стан ліквідності й платоспроможності банку;
- оцінювати діяльність банків за різними напрямками роботи;
- забезпечувати раціональне використання фінансових ресурсів банку;
- враховувати фактори впливу на ефективність обслуговування клієнтів банку;
- виявляти резерви зміцнення фінансової стійкості та надійності банку.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації лекцій, плани практичних занять, методичні рекомендації до самостійної навчальної роботи розміщені на платформі Moodle ZNU: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15939>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи (має 60 балів)

Поточний контроль передбачає такі теоретичні завдання:

- усне опитування за результатами вивчення тем курсу;
- контрольне тестування в кінці кожної теми чи контрольні роботи за пройденим матеріалом;

Поточний контроль передбачає такі практичні завдання:

- розв'язання ситуаційних завдань;
- вирішення практичних вправ і задач;
- презентація власних досліджень.

Підсумкові контрольні заходи (має 40 балів)

Теоретичний підсумковий контроль – усна відповідь на заліку, що передбачає розгорнуте висвітлення питань (має 20 балів) та розв'язання 10 тестових завдань (має 10 балів).

Перелік питань – на сторінці курсу у Moodle ZNU: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15939>

Підсумкове практичне завдання – розв'язання 2 задач (має 5 балів за кожну).

Типові задачі – на сторінці курсу у Moodle ZNU: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15939>

Контрольні заходи		Термін виконання	Відсоток від загальної оцінки
Поточний контроль (має 60%)			
Змістовий модуль 1 (розділ 1)	Вид теоретичного завдання: тестування, опитування	1-2 тижні	6
	Вид практичного завдання: розв'язання ситуаційних завдань, презентація власних досліджень	1-2 тижні	8
Змістовий модуль 2 (розділ 2)	Вид теоретичного завдання: тестування, опитування, контрольна робота за пройденим матеріалом	3-5 тижні	8
	Вид практичного завдання: розв'язання вправ і практичних задач, кейси, презентація власних досліджень	3-5 тижні	8
Змістовий модуль 3 (розділ 3)	Вид теоретичного завдання: тестування, опитування	6-7 тижні	6
	Вид практичного завдання: розв'язання вправ і практичних задач, кейси, презентація власних досліджень	6-7 тижні	8
Змістовий модуль 4 (розділ 4)	Вид теоретичного завдання: тестування, опитування, контрольна робота за пройденим матеріалом	8-10 тижні	8
	Вид практичного завдання: розв'язання вправ і практичних задач, кейси, презентація власних досліджень	8-10 тижні	8
Підсумковий контроль (має 40%)			
Підсумкове теоретичне завдання: усна відповідь під час заліку на питання, тестування		10 тижнів	40

Підсумкове практичне завдання: розв'язання 2 задач		
Разом		100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		екзамен	залік
A	90-100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85-89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75-84 (добре)	3 (задовільно)	
D	70-74 (задовільно)		
E	60-69 (достатньо)		
FX	35-59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1-34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ ТА КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольні заходи	Кількість балів
Змістовий модуль 1			
Тиждень 1 Лекція 1	Загальні засади організації та функціонування банків в Україні	Вид теоретичного завдання: тестування, опитування	4
Тиждень 2 Лекція 2 Семінар 1	Створення, державна реєстрація, ліцензування діяльності та реорганізація банків	Вид теоретичного завдання: тестування, опитування. Вид практичного завдання: розв'язання ситуаційних завдань, презентація власних досліджень	6
Змістовий модуль 2			
Тиждень 3 Лекція 3	Капітал, фонди та резерви банку	Вид теоретичного завдання: тестування, опитування, контрольна робота за пройденим матеріалом	4
Тиждень 4 Лекція 4 Семінар 2	Управління банком	Вид практичного завдання: розв'язання вправ і практичних задач, кейси, презентація власних досліджень	8
Тиждень 5 Лекція 5	Вимоги до діяльності банку	Вид теоретичного завдання: тестування, опитування, контрольна робота за пройденим матеріалом	8
Змістовий модуль 3			
Тиждень 6 Лекція 6 Семінар 3	Організація відносин банків із клієнтами	Вид практичного завдання: розв'язання вправ і практичних задач, кейси, презентація власних досліджень	6
Тиждень 7 Лекція 7	Банківська таємниця та конфіденційність інформації	Вид теоретичного завдання: тестування, опитування	4
Змістовий модуль 4			
Тиждень 8 Лекція 8 Семінар 4	Запобігання та протидія шахрайству, легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом і фінансуванню тероризму	Вид практичного завдання: розв'язання вправ і практичних задач, кейси, презентація власних досліджень	4
Тиждень 9 Лекція 9	Повноваження національного банку України щодо	Вид теоретичного завдання: тестування, опитування, контрольна робота за пройденим матеріалом	8

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольні заходи	Кількість балів
	регулювання банківської діяльності та банківського нагляду		
Тиждень 10 Лекція 10 Семинар 5	Проблемні та неплатоспроможні банки, ліквідація банку	Вид практичного завдання: розв'язання вправ і практичних задач, кейси, презентація власних досліджень	8
Тиждень 10	Підсумковий контроль (теоретичний і практичний)	Усна відповідь під час заліку на питання, тестування. Розв'язання 2 задач	40
Разом			100

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

Навчально-методичні видання:

- Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра напряму підготовки «Фінанси і кредит». Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с.
- Варцаба В. І., Заславська О. І. Сучасне банківництво: теорія і практика : навч. посіб. Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. 364 с.
- Васюренко О. В. Банківські операції : навч. посіб. Київ : Знання, 2008. 243 с.
- Демчук Н. І., Довгаль О. В., Владика Ю. П. Банківські операції : навч. посіб. Дніпро : Пороги, 2017. 460 с.
- Діденко С. В., Медвідь Т. А. Фінансовий моніторинг у банку : навч. посіб. Черкаси : Вид. Чабаненко Ю. А., 2014. 266 с.
- Єгоричева С. Б. Організація фінансового моніторингу в банках : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 292 с.
- Катан Л. І., Демчук Н. І., Бабенко-Левада В. Г., Журавльова Т. О. Банківська система : навч. посіб. Дніпро : Пороги, 2017. 444 с.
- Копилюк О. І., Бондарчук-Грита Г. В. Банківські операції : навч. посіб. Київ : Знання, 2010. 447 с.
- Копилюк О. І., Музичка О. М. Банківські операції : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 416 с.
- Котковський В. С., Неізнестна О. В. Банківські операції : навч. посіб. Київ : Кондор, 2011. 498 с.
- Кравченко В. П., Фільштейн Л. М. Банківські операції : навч. посіб. Кіровоград : РВЛ КНТУ, 2012. 336 с.
- Линенко А. В., Болдуєва О. В., Ярмош В. В. Банківські операції : метод. вказ. для виконання курс. роб. для студ. освітньо-кваліф. рівня «бакалавр» напр. підгот. «Фінанси і кредит». Запоріжжя : ЗНУ, 2013. 46 с.
- Прасолова С. П., Вовченко О. С. Банківські операції : навч. посіб. та практ. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 568 с.
- Стойко О. Я. Банківські операції : практ. посіб. Житомир : ЖНАЕУ, 2016. 132 с.

Інформаційні ресурси:

- Методичні вказівки з інспектування банків «Система оцінки ризиків» : Постанова Правління НБУ від 15.03.2004 р. № 104. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0104500-04> (дата звернення: 05.08.2020).
- Незалежна асоціація банків України. URL: <https://nabu.ua> (дата звернення: 21.08.2020).
- Офіційне Інтернет-представництво Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/control/uk/index> (дата звернення: 12.08.2020).
- Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. Дата оновлення: 03.07.2020. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (дата звернення: 19.07.2020).
- Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 14.10.2014 р. № 1702-VII. Дата оновлення: 28.04.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/1702-18> (дата звернення: 18.08.2020).
- Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні : Постанова НБУ від 28.08.2001 р. № 368. Дата оновлення: 01.07.2020. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01> (дата

звернення: 14.08.2020).

7. Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу : Постанова Правління НБУ від 26.06.2015 р. № 417. Дата оновлення: 22.05.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0417500-15> (дата звернення: 19.07.2020).
8. Про затвердження Положення про плани відновлення діяльності банків України та банківських груп : Постанова Правління НБУ від 18.07.2019 р. № 95. Дата оновлення: 07.04.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0095500-19?lang=en> (дата звернення: 19.08.2020).
9. Про затвердження Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами : Постанова Правління НБУ від 03.12.2003 р. № 516. Дата оновлення: 31.01.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1256-03> (дата звернення: 19.08.2020).
10. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб : Закон України від 23.02.2012 р. № 4452-VI. Дата оновлення: 16.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17> (дата звернення: 20.08.2020).
11. Рейтинг стійкості банків. URL: <https://minfin.com.ua/ua/banks/rating> (дата звернення: 19.08.2020).
12. Сайт Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. URL: <http://www.fg.gov.ua> (дата звернення: 29.08.2020).

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ¹

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування усіх занять є обов'язковим. Відпрацювання пропущених занять здійснюється особисто викладачу на консультаціях згідно графіку.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань див. на Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15939>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Під час занять користуватися мобільними телефонами, ноутбуками, планшетами та іншими персональними гаджетами можна у випадку навчальної необхідності та за попереднього узгодження з викладачем.

Комунікація

Комунікація викладача зі студентами здійснюється через електронну пошту, Moodle, на консультаціях на кафедрі згідно графіку. На письмові запити студентів викладач відповідатиме протягом трьох робочих днів. У письмовому запиті необхідно обов'язково вказувати повне прізвище, ім'я, номер групи. Письмовий запит повинен бути сформульований коректно та лаконічно.

¹ Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів тощо. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2023-2024 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2023-2024 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ:** <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8ggt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога Марті Ірини Вадимівни (061)228-15-84, (099)253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Борисов Костянтин Борисович**
Електронна адреса: uv@znu.edu.ua Гаряча лінія: Тел. (061) 228-75-50

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>